

TÜRI ÜHISGÜMNAASIUM

VALIKKURSUS “KARJÄÄRIÕPETUS”

Türi Ühisgümnaasiumi valikaine KARJÄÄRIÕPETUS ainekava on koostatud “Põhikooli ja gümnaasiumiseaduse” 15 (RT I 2010, 41, 240), Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määrus nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ Lisa 12 alusel ning tugineb Türi Ühisgümnaasiumi õppekavale.

1. Üldalused

1.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Kursusega taotletakse, et õpilane:

- 1) väärtustab õppimist elukestva protsessina;
- 2) arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi;
- 3) arendab soovi ja oskust endale eesmäärke seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;
- 4) võtab teadlikult vastutuse oma karjäärivalikute ja -otsuste eest;
- 5) teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldavad adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriotsuste langetamist;
- 6) on teadlik erinevatest töövaldkondadest, ametitest/elukutsetest, töösuhteid reguleerivatest õigusaktidest, haridus- ja koolitusvõimalustest, tööturu üldistest suundumustest ning kohalikust majanduskeskkonnast, soorollide osatähtsuse teisenemisest muutuvast töömaailmast;
- 7) kasutab asjakohast informatsiooni karjääri planeerimisel;
- 8) analüüsib oma õpitulemusi ja senist töökogemust ning kavandab oma karjääri.

1.2. Õppekorraldus

Karjääriõpetuse kursus gümnaasiumile koosneb 35 ainetunnist. Aine võivad valida kõik õpilased sõltumata suunavalikust. Valikaine raames käsitletakse teemasid, mis kujundavad õpilases valmisolekut optimaalseks rakenduseks tööjõuturul, iseseisva otsustamisvõime arendamiseks, erinevate elurollide täitmiseks ja elukestvaks õppeks, aitavad arendada oma elu kujundamise oskusi. Kursus toetub karjääri kujundamise pädevuste mudelile. Õppemeetodina kasutatakse karjääricoachingu võtteid, mille käigus

- arendatakse eneseteadlikkust – eneseanalüüsi oskus, motivatsiooni säilitamine ja õpioskused, sh väärtuste, võimete, huvide, oskuste, teadmiste, isikuomaduste ja kogemuste seostamine õppimise ning töötamise võimalustega;
- analüüsitaks võimalusi – haridustee ja tööelulised seosed, eraelulised valikud, sh kriitilise mõtlemise, info otsimise ja kasutamise oskused;
- arendatakse planeerimisioskusi – enesekohaste võimaluste kavandamine, eesmärgistamine ja alternatiivide määratlemine, otsustamise oskus;
- kavandatakse samme tegutsemiseks – erinevate elurollidega seotud eesmärkide saavutamiseks tegevuste kavandamise oskuste arendamine, koostöövõrgustiku loomise ja hoidmise oskuste kujundamine.

Alateemade kindlaksmääramisel, praktiliste tegevuste valimisel jne lähtutakse iga konkreetse õpperühma vajadustest, võttes arvesse kuidas on muud karjääriplaneerimist toetavad tegevused ning personaalne nõustamine sellele konkreetsele õpperühmale kättesaadavad.

1.3. Füüsiline õpikeskkond

Õpilastele on tagatud järgmised tingimused ja vahendite kasutamine:

- 1) erinevad enese ja tööturu tundmaõppimise töölehed, küsimustikud, mõttearenduslehed;
- 2) õppevisiidid reaalsesse töökeskkonda;
- 3) karjääriplaneerimisalase kirjanduse kättesaadavus kooli raamatukogus ning õpi- ja karjäärinõustaja kabinetis;
- 4) arvutiklassi kasutamine (vastavalt vajadusele personaalseks või rühmatöök) ainetunnis veebist karjääriplaneerimisalase informatsiooni otsimiseks;
- 5) karjäärispetsialisti personaalne tugi, erapooletu ja usalduslik nõu vastavalt õpilase vajadustele.

1.4. Õppematerjal

- 1) Elukestev õpe ja karjääriplaneerimine. Gümnaasiumi õpetajaraamat, Innove, 2011
[file:///C:/Users/Kasutaja/Downloads/Gymnaasiumi_opetajaraamat_veebi_30_01_2012_V_ALMIS%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/Kasutaja/Downloads/Gymnaasiumi_opetajaraamat_veebi_30_01_2012_V_ALMIS%20(2).pdf)
- 2) Abimees sinu tulevikuplaanide tegemisel. Töövihik gümnaasiumiõpilastele, Innove, 2018
- 3) Grupinõustamise näidiskavad ja karjääriinfo slaidikogumikud

- 4) Karjääriõpetuse õppeprotsessi kirjeldus: http://oppekava.innove.ee/wp-content/uploads/sites/6/2017/01/Karjaariopetuse_oppeprotsessi_kirjeldus.pdf
- 5) Karjääririkujundamise oskuste mudel. Karjäärinõustamise käsiraamat. Koostaja Marju Põld, SA Innove 2018, lk. 34-50.

1.5. Käsitletavad teemad ja õppesisu

1.5.1 Enesetundmine ja selle tähtsus karjääriplaneerimisel

Õpitulemused

- Kursuse lõpul õpilane:
- 1) analüüsib enda isiksust ja kasutab eneseanalüüsi tulemusi elutee planeerimisel ja karjäärivalikute tegemisel;
 - 2) on motiveeritud õppima, tunneb ja kasutab erinevaid õpistrateegiaid;
 - 3) oskab analüüsida ennast kui tulevast töötajat;
 - 4) oskab näha oma erinevate elurollide seost karjäärivalikutega, sh põlvkondade erisusi.

Õppesisu

- Isiksuseomadused: närvisüsteemi tüüp, temperament ja iseloom.
- Isiksuseomadused: väärtused, vajadused, motivatsioon, hoiak, emotsioonid.
- Isiksuseomadused: võimed, intelligentsus, huvid, üldised ehk ülekantavad kompetentsid ja kutsespetsiifilised kompetentsid.
- Minapilt ja enesehinnang, identiteet, refleksioon. Erisustega arvestamise oskused igapäevases suhtlemises.

1.5.2 Karjääriinfo tundmine ning selle tähtsus karjääriplaneerimisel

Õpitulemused

- Kursuse lõpul õpilane:
- 1) tunneb tööturu suundumusi, erinevaid töövaldkondi ning on teadlik võimalustest ja nõuetest tööturul;
 - 2) teab karjäärivõimalusi majandustegevusvaldkondades;
 - 3) mõistab hariduse ja tööturu vahelisi seoseid ning vajadust pidevaks enesearendamiseks;
 - 4) oskab leida infot tööturu, erialade ja õppimisvõimaluste kohta ning kasutab seda oma haridustee planeerimisel.

Õppesisu

- Muutuv tööturg: tööturu olukord, trendid, arengusuunad, prognoosid, tööandjate ootused, ettevõtluse vormid, töösuhteid reguleerivad õigusaktid.
- Muutuv tööjõuturg: tööjõuturu nõudlus ja pakkumine, konkurents, elukestev õpe, töömotivatsioon, võrdne kohtlemine tööjõuturul. Majandustegevusalad, amet ja ametite rühmad, kutse ja kutseoskused, kutsestandardid, kutseeelistused.
- Haridustee: erialad, haridussüsteem, formaalne ja mitteformaalne haridus, hariduse ja tööturu vahelised seosed.

1.5.3 Planeerimine ja otsustamine

Õpitulemused

- Kursuse lõpul õpilane:
- 1) mõistab karjääriplaneerimist kui terviklikku, järjepidevat ja elukestvat protsessi;
 - 2) suudab iseseisvalt otsustada ja analüüsida otsuseid mõjutavaid tegureid;
 - 3) kasutab vajaduse korral karjääripetsialistide abi (karjäärinõustamist, tuge karjääriinfo hankimisel ja analüüsil);
 - 4) on valmis teadlike karjääriotsuste tegemiseks ja isikliku karjääriplaani koostamiseks elukestva õppe kontekstis;
 - 5) võtab vastutuse oma karjääri planeerimisel.

Õppesisu

- Karjääriplaneerimine kui elukestev protsess: otsustamine ja seda mõjutavad tegurid, otsustamisraskused, karjääriinfo allikad, infootsimine, alternatiivid, sundvalikud, muutustega toimetulek, karjääriteenused.
- Isikliku karjääriplaani koostamine: elukestev õpe, edu, elurollid, elulaad, karjäär, õpimotivatsioon, omavastutus, kandideerimisdokumendid, karjääriplaneerimine, karjääriplaani koostamine.

1.6. Hindamine

Hindamisel lähtutakse vastavatest gümnaasiumi riikliku õppekava üldosa sätetest. Hinnatakse õpilase teadmisi ja nende rakendamise oskust, üldpädevuste saavutatust suuliste vastuste (esituste),

kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust taotletavatele õpitulemustele.

Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangutega. Kursuse läbimist hinnatakse arvestuslikult – arvestatud/mittearvestatud.

Karjääriõpetuse käigus ei hinnata õpilase hoiakuid ega väärtusi, vajaduse ja võimaluse korral antakse õpilasele nende kohta tagasisidet. Hindamisel väärtustatakse õpilaste isikupära ja toetatakse arengut.

Õpilane peab olema hindamises aktiivne partner, kuna see toetab karjääri kujundamise oskuste arenemist.

Kursuse jooksul koostab õpilane personaalse õpimapi/ portfoolio, millesse kogub eneseanalüüsi jt õpiülesannete tulemused ning muud huvipakkuvad elukutsete või erialadega seotud materjalid.

Õpilasele tutvustatakse kursuse alguses, mida, millal ja mille alusel hinnatakse.

Hinnatakse ainekavas teemade jaotuses kirjeldatud ettenähtud õpitulemuste saavutamist, mida õpilane tõendab arutelude, rühmatööde, õpimapi esitlemise jt tegevuste käigus.

Kursuse läbimiseks on vajalik aktiivselt osaleda vähemalt 80% ainetundides, sest enesearengut toetavad tegevused toimuvad tunni ajal. Samuti on arvestuse saamiseks vajalik esitada õpimapp.

2. KURSUSE KAVA

Vt. Gümnaasiumi karjääriõpetuse õppeprotsessi kirjeldus. Töökava koostanud: Sirli Kriisa, sisuliselt toimetanud: Tartu Ülikooli õppimise ja õpetamise arenduskeskuse konsultant Einike Pilli ja Innove karjääriõppe juhtivspetsialist Mare Lehtsalu

http://oppekava.innove.ee/wp-content/uploads/sites/6/2017/01/Karjaariopetuse_oppeprotsessi_kirjeldus.pdf